

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR
ADMINISTRAȚIA FONDULUI PENTRU MEDIU

Cabinet Președinte

Nr./.....

REFERAT DE APROBARE

*a Ordinului pentru aprobarea Ghidului de finanțare a Programului privind
conservarea biodiversității și administrarea ariilor naturale protejate*

Prezentul referat de aprobare este elaborat în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (3) și art. 30 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reprezentând instrumentul de prezentare și motivare a proiectului privind *Ordinului pentru aprobarea Ghidului de finanțare a Programului privind conservarea biodiversității și administrarea ariilor naturale protejate*.

Baza legală a proiectului de ordin supus aprobării o constituie prevederile art. 13 alin. (1) lit. f) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare, conform căroră ”(4) *Categoriile de beneficiari și metodologia de finanțare care prevede analiza, selectarea, aprobarea, implementarea proiectelor și/sau programelor pentru protecția mediului prevăzute la alin. (1) lit. a) - l), n), q) - s), u), w) - z) se stabilesc prin ghidul de finanțare aferent fiecărui program sau proiect, care se elaborează de Administrația Fondului pentru Mediu și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului*”.

Biodiversitatea cuprinde varietatea genelor, a speciilor și a ecosistemelor care constituie viața pe pământ.

Cauzele degradării biodiversității:

- În prezent, suntem martorii unei pierderi constante a biodiversității cu consecințe profunde pentru lumea naturală și pentru bunăstarea oamenilor.
- Cauzele principale sunt schimbările care se produc în habitatul natural. Acestea au loc din cauza sistemelor de producție agricolă intensivă, construcțiilor, exploatării carierelor, exploatării excesive a pădurilor, oceanelor, râurilor, lacurilor și solurilor, invaziilor de specii străine, poluării și din cauza schimbărilor climatice la nivel global.
- Principalele motive pentru pierderea biodiversității în România sunt:
 - Degradarea ecosistemelor;

- Fragmentarea habitatelor și a rutelor de migrație și pierderea conectivității între habitate;
- Răspândirea speciilor alogene invazive;
- Măsuri nesustenabile precum vânătoarea sau pescuitul, deteriorarea ecosistemelor naturale, lipsa unor campanii educaționale și de conștientizare;

Obiectivul general al Programului

- implementarea soluțiilor în problema degradării serviciilor ecosistemelor, să crească nivelul de cunoștințe privind contribuția acestora la economie precum și să contribuie la stoparea pierderii biodiversității în România.
- Obiectivul include abordarea problemelor legate de pierderea și fragmentarea habitatelor, de restaurarea zonelor degradate, precum și integrarea aspectelor legate de biodiversitate în politicile sectoriale.

Scopul Programului:

- Scopul Programului îl reprezintă îmbunătățirea și menținerea stării de conservare a ariilor naturale protejate din România și implicit a speciilor și habitatelor de interes conservativ, care au stat la baza declarării ariilor naturale protejate.
- Programul își propune să finanțeze proiecte ce contribuie la îmbunătățirea și menținerea stării de conservare a ariilor naturale protejate din România și implicit a speciilor și habitatelor de interes conservativ, care au stat la baza declarării ariilor naturale protejate, astfel încât să:
 - realizeze implementarea de măsuri de conservare destinate speciilor și habitatelor de interes conservativ care au stat la baza declarării ariilor naturale protejate de pe teritoriul României, cu scopul îmbunătățirii și/sau menținerii stării de conservare a acestora;
 - promoveze implementarea de abordări demonstrative și bune practici în domeniul conservării biodiversității, adresate ariilor naturale protejate din România;
- Prin implementarea Programului, se preconizează îmbunătățirea stării ecosistemelor și a nivelului de cunoștințe, informare și sensibilizare a publicului larg cu privire la beneficiile furnizate de serviciile ecosistemelor precum și cu privire la importanța menținerii acestora într-o stare bună. Ariile protejate constituie o parte importantă din soluția la această problemă;
- Programul vizează implementarea de măsuri de conservare destinate speciilor și habitatelor de interes conservativ care au stat la baza declarării ariilor naturale protejate de pe teritoriul țării noastre. Se urmărește ca prin intermediul măsurilor de conservare să se obțină rezultate concrete care să contribuie la îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes conservativ vizate de proiect.
- Recuperarea sistemelor fragmentate în zonele protejate constituie o altă prioritate.

Finanțarea se acordă după cum urmează:

- Valoarea finanțării este de până la maximum 2.250.000 lei, aferentă cheltuielilor eligibile.
- Finanțarea nerambursabilă, asigurată de Autoritate, se acordă până la 100 % din cheltuielile eligibile ale proiectului.
- În cadrul Programului, solicitantul poate beneficia de o singură finanțare în cadrul sesiunii.
- Finanțarea se acordă prin modalitate nerambursabilă, numai pentru cheltuielile eligibile ale proiectului.
- Finanțarea se face eșalonat, în interiorul perioadei de valabilitate a contractului pentru finanțare și pe măsura realizării proiectului.
- Eventualele diferențe până la acoperirea integrală a costurilor pentru componentele vizate de prezentul Ghid, precum și cheltuielile neeligibile, vor fi suportate de către beneficiar din surse proprii.

Tipuri de solicitanți și de proiecte finanțate prin Program

- Sunt eligibile în cadrul programului următoarele categorii de persoane juridice: unități administrativ-teritoriale inclusiv subdiviziuni ale acestora, instituții publice
- organizații neguvernamentale, muzee, institute de cercetare-dezvoltare de drept public și instituții de învățământ superior acreditate.
- Programul își propune să finanțeze proiecte ce contribuie la îmbunătățirea și menținerea stării de conservare a ariilor naturale protejate din România și implicit a speciilor și habitatelor de interes conservativ, care au stat la baza declarării ariilor naturale protejate, astfel încât:
 - a) să realizeze implementarea de măsuri de conservare destinate speciilor și habitatelor de interes conservativ care au stat la baza declarării ariilor naturale protejate de pe teritoriul României, cu scopul îmbunătățirii și/sau menținerii stării de conservare a acestora;
 - b) să promoveze implementarea de abordări demonstrative și bune practici în domeniul conservării biodiversității, adresate ariilor naturale protejate din România;

Criterii de eligibilitate a solicitantului

- Pentru a participa la Program, solicitantul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele criterii de eligibilitate:
 - a) are îndeplinite obligațiile de plată a taxelor, impozitelor și contribuțiilor, amenzilor către bugetul de stat, bugetele locale, bugetul Fondului pentru mediu, conform prevederilor legale în vigoare.
 - b) în activitatea desfășurată anterior începerii proiectului, solicitantul nu a fost condamnat pentru infracțiuni împotriva mediului, prin hotărâre judecătorească definitivă;
 - c) să nu fie înregistrat cu fapte sancționate de legislația financiară, vamală, precum și cu fapte care privesc disciplina financiară;
 - d) să aibă în administrare sau în custodie aria protejată pe care urmează să se implementeze proiectul;

- e) proiectul pentru care se solicită finanțare nu a mai beneficiat de finanțare din alte fonduri naționale sau/și comunitare, conform declarației pe proprie răspundere din cererea de finanțare.
- f) nu desfășoară activitate economică.

Criterii de eligibilitate a proiectului

- proiectul trebuie să respecte prevederile Planului de management al ariei naturale protejate sau în cazul în care nu există un Plan de management aprobat să prevadă activități avizate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului;
- proiectul vizează activități care contribuie la îmbunătățirea / menținerea stării de conservare a speciilor/habitatelor pentru care au fost declarate ariile naturale protejate respective;
- proiectul vizează realizarea cumulată a tuturor tipurilor de activități eligibile prevăzute la art. 12 din prezentul Ghid;
- studiul de fezabilitate este elaborat potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții.

Categoriile de activități eligibile

- Tipurile de activități cuprinse în proiectele finanțate sunt următoarele:
 - a) activități pregătitoare prin intermediul cărora se asigură baza teoretică pentru implementarea activităților concrete de conservare. Activitățile vizează elaborarea de studii de fezabilitate (ce includ realizarea și realizarea studiilor subsecvente) care fundamentează în mod detaliat măsurile de conservare ce vor fi implementate.
 - b) activități/măsurile concrete de conservare adresate speciilor, habitatelor și elementelor de interes conservativ ale ariilor naturale protejate din România. Se urmărește ca prin intermediul acestor activități să se obțină rezultate, cum ar fi reconstrucția ecologică/refacerea unor habitate (se cuantifică suprafața restaurată în ha), protejarea unor specii (numărul speciilor vizate).
 - c) activități de informare și conștientizare a factorilor interesați vizați de măsurile de conservare implementate în cadrul proiectului.

Criterii de eligibilitate pentru cheltuielile proiectului

Sunt eligibile cheltuielile care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii:

- a) sunt realizate ulterior perfectării contractului pentru finanțare, sunt realizate pe durata execuției proiectului și respectă prevederile din contractul pentru finanțare. Prin excepție, sunt eligibile cheltuielile aferente elaborării studiului de fezabilitate, realizate anterior depunerii proiectului și perfectării contractului de finanțare.
- b) figurează în registrele contabile ale beneficiarului, sunt identificabile și verificabile și sunt susținute de originalele actelor de plată justificative.

Categorii de cheltuieli eligibile

Sunt eligibile următoarele cheltuieli:

1.1. Cheltuieli plafonate:

a) cheltuieli cu studiile de fezabilitate pentru fundamentarea măsurilor de conservare în maxim 5% din valoarea totală a cheltuieli neplafonate.

b) cheltuieli cu implementarea activităților de informare și comunicare referitoare la măsurile de conservare ce se implementează maxim 10% din valoarea totală a cheltuieli neplafonate

- Elaborarea și tipărirea de materiale informative;
- Organizarea de întâlniri cu factorii interesați (închiriere săli de conferințe, închiriere aparatură profesională pentru realizarea prezentărilor);
- Dezvoltarea de site-uri web de informare referitoare la protecția și conservarea speciilor;
- Realizarea și montarea de panouri cu conținut educativ privind protecția și conservarea biodiversității din ariile naturale protejate;
- Realizarea de filme de promovare a măsurilor de protecție a speciilor și habitatelor.

c) cheltuieli cu salariile membrilor echipei proiectului în limita a maxim 15% din valoarea totală eligibilă a proiectului maxim 15% din valoarea totală a cheltuieli neplafonate.

1.2. Cheltuieli plafonate:

a) Cheltuieli cu studii de clasificare, reclasificare sau sectorizare a peșterilor din România, care să cuprindă:

- clasificarea peșterilor în funcție de valorile acestora în clase de protecție, conform OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- reclasificarea sau sectorizarea peșterilor nominalizate în Legea nr. 5/2000 și O.M. 604/2005;

b) Cheltuieli cu studii pentru stabilirea categoriilor de management pentru peșteri în care se pot desfășura activități de turism speologic specializat, care să cuprindă:

- studii pentru protecția mediului speologic subteran și regulamente de funcționare a peșterilor;
- studii pentru protecția speciilor de lilieci, regulamente de vizitare a peșterilor cu specii de lilieci;
- studii privind suportabilitatea mediului subteran la desfășurarea activităților de turism speologic specializat și prevenirea accidentelor în subteran;

c) Cheltuieli cu implementarea măsurilor de conservare adresate habitatelor de interes conservativ care vizează:

- reconstrucția ecologică a unor zone umede;
- refacerea unor habitate naturale prin eliminarea speciilor invazive;
- refacerea stării naturale a malurilor râurilor;
- reconstrucția ecologică a unor habitate forestiere naturale;
- reconstrucția ecologică a unor terenuri degradate din punct de vedere al biodiversității aflate pe teritoriul ariilor naturale protejate;

- reconstrucția ecologică a unor habitate de pajiști;
- lucrări de protecție a habitatului 8310 (peșteri închise publicului) și refacerea ecologică a acestuia;
- alte măsuri care vizează reconstrucția unor habitate de interes conservativ fundamentate pe baza studiilor de fezabilitate.

d) Cheltuieli cu implementarea măsurilor de conservare adresate speciilor de interes conservativ care vizează:

- lucrări de refacere a habitatelor de reproducere, de hibernare, de cuibărire sau de hrănire pentru speciile de interes conservativ;
- eliminarea speciilor invazive;
- protecția temporară a speciilor de interes conservativ împotriva unor amenințări sau presiuni identificate;
- realizarea de lucrări hidrotehnice (bypass-uri, scări de pești..) de asigurare a continuității râurilor ca habitate și coridoare de migrație pentru speciile de pești;
- realizarea de activități de reintroducere/repopulare/creșterea efectivelor a unor specii de pești de interes conservativ;
- realizarea și instalarea de elemente pentru protecția păsărilor: platforme de cuibarit pentru pelicani; cuiburi artificiale pentru păsările răpitoare: platforme pentru limicole, sternidae și laridae; cuiburi artificiale pentru paseriforme; cutii artificiale pentru șoimul dunarean: platforme pentru berze; cutii artificiale pentru răpitoarele de noapte; zone tampon pentru cuibarit; markere pentru liniile electrice de înaltă tensiune;
- realizarea și instalarea de elemente pentru protecția speciilor de lilieci: diferite tipuri de adăposturi artificiale pentru lilieci;
- realizarea/extinderea/echiparea/menținerea de centre de reabilitare și conservare a speciilor de interes conservativ;
- crearea, menținerea și/sau reconstrucția ecologică a habitatelor umede pentru reproducerea speciilor de amfibieni (de ex. prin decolmatarea parțială a zonelor acvatice);
- protecția/securizarea habitatelor umede naturale folosite de speciile de amfibieni pentru reproducere (de ex. îngrădire prin garduri);
- crearea, menținerea și/sau reconstrucția ecologică a habitatelor terestre importante pentru speciile de reptile (de ex. margini de păduri, liziere) prin diverse activități, pășunat, cosit, rărire vegetație forestieră etc.;
- protecția/securizarea habitatelor importante, de ex. a zonelor de depunere de ouă și de hibernare a speciilor de reptile (de ex. prin îngrădire prin garduri);
- protecția/securizarea căilor de migrație a amfibienilor și reptilelor în contact cu infrastructura rutieră prin amplasarea de indicatoare de avertizare, dispozitive de limitare a vitezei, pasaje de subtraversare: țevi, tunele, podețe, viaducte etc. și structuri de ghidaj: graduri, diguri etc.
- monitorizarea suprafețelor habitatelor acvatice folosite de speciile de amfibieni pentru reproducere;
- alte măsuri care vizează conservarea unor specii de interes conservativ fundamentate pe baza studiilor de fezabilitate.

e) Cheltuieli cu inițierea/dezvoltarea unor sisteme de monitorizare a stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor de interes conservativ.

1.3. TVA aferentă proiectului, dacă nu este recuperabilă, compentasată, rambursabilă prin orice mijloc.

- Se finanțează numai cheltuielile eligibile ale proiectului, justificate prin documente.
- Bugetul proiectului este atât o estimare, cât și un plafon maxim al cheltuielilor.

Pentru motivele invocate, ținând seama de importanța, scopul și obiectivele acestui program, vă rugăm să aprobați emiterea *pentru aprobarea Ghidului de finanțare a Programului privind conservarea biodiversității și administrarea ariilor naturale protejate.*

Cu deosebită considerație,

P R E Ș E D I N T E,
István JAKAB

DIRECTOR DIRECȚIA JURIDICĂ ȘI RESURSE UMANE,
GrațIELA DUMITRACHE